33e jaar. — Nr 114. Donderdag 23 september 1886.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt n° 37-39, te Tongeren.**

ABONNEMENT

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, 23 SEPTEMBER.

De werkmans-commissie te Tongeren.

Op het oogenblik dat wij ons blad ter pers leggen heeft de werkmans-commissie hare werkzaamheden bijna geeindigd. Verscheidene belangwekkende punten zijn er op eene gegronde manier behandeld geworden. Wij zullen in ons nummer van aanstaanden zaterdag, breedvoerig op deze zitting terug komen.

De dronkenschap.

Menige dagbladen hebben er reeds op gewezen, en het is ook niet ontsnapt aan de arbeiderskommissie, dat de dronkenschap hier te lande eene der oorzaken is van de armoede onzer werkende klassen. Dit is voornamelijk zoo in de nijverheidskringen.

Bijna ziet men nooit een fabriek opbouwen, waar vele werklieden arbeiden of korten tijd nadien, juist als de paddestoelen in de schaduwe der groote boomen, ziet men daarneven eene of meer kroegen uit den grond oprijzen. En dàar in die kroegen, verbrast de werkman het schoonste deel zijner winst, dàar verleert hij den weg zijner woning, dàar veliest hij het laatste greintje zijner zedelijkheid !

Het ware bijna onmogelijk al de onheilen op te sommen door het vermenigvuldigen der kroegen in de wereld gebracht. De drij voornaamste grondsteunen der familie en van de maatschappij : de gezondheid, de zedelijkheid en de godsdienst worden door de onmatigheid afgebroken.

De dronkaard heeft na eenigen tijd de kracht noch de lust meer om voor zijn gezin te werken, zijn lichaam is uitgeput, de maag weigert alle voedsels, de zenuwen en spieren zijn machteloos. Met waggelende schreden ziet men hem eenigen tijd voortsukkelen, en eindelijk, vroeg ten grave dalen.

Is het dan te verwonderen dat zulke lieden, wij zegden haast zulke ondieren, op zekere oogenblikken te werk gaan gelijk wij het, tot schande onzer beschaafde natie, maar al te dikwijls moeten zien ?

O neen ! Het tegenoverstelde ware een wonder. Kan de maatschappij dan niets tegen de dronkenschap ? Is de wetgeving machteloos tegenover den stichter van een zoo groot kwaad ?

Misschien ! De dronkenschap geheel en al uitroeien, is eene hersenschim, dat weten wij. De dronkenschap ernstig beteugelen, is geenszins eene onmogelijke zaak. Onze noorderlijke naburen, bij wie het kwaad nochthans niet zoo uitgebreid was als hier, geven ons een voorbeeld dat navolging verdient. Wij bedoelen de zoo gezegde *drankwet* in Holland.

De verleening der patenten voor de drankslijter gaat daar met veel moeilijkheden gepaard en het getal derdebieten van geestrijke dranken wordt geregeld naar de bevolking der gemeente, enz., enz. Waarom zou men in België niet eene dergelijke wet kunnen maken ? Alles wel ingezien schijnt er bij ons maar eene nijverheid meer te deugen ; de... *drankrijverheid*. Het getal brouwerijen, herbergen en kroegen, moet sedert twintig jaren ten minste verdubbeld zijn.

Dàar ligt onbetwistbaar een der oorzaken in van de armoede onzer werklieden. Men drinkt te veel.

Kan de onmatigheid hier te lande ernstig bestreden worden, dan zaleendeel der werkmanskwestie opgelost zijn.

Wij roepen de aandacht onzer lezers op de kleine veranderingen die in de vertrekuren van den ijzerenweg gedaan zijn en die wij op de andere bladzijde mededeelen.

De doctor **Mooren** van Dusseldorf zal te Luik zijn in het *Hôtel de l'Europe* den 15 OCTOBER aanstaande.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 307 koeien, 31 kalveren, 29 schapen, 254 vette varkens, 1472 baggen en 219 loopers.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Luik 21 September :

In eene danszaal te Chenée heeft een brutaal gevecht plaats gehad, tusschen den houder der zaal en eenige mijnwerkers. Een dezer lesten was sedert lang met den eersten in proces, en dit bad eenen bloedigen familiehaat ten gevolge. De mijnwerker Etienne werd in het hevigste van het gevecht van de trappen geworpen en daarna met dolksteken en stokslagen bijna gedood. Etienne staat in de gemeente slecht aangeschreven.

— Men meldt uit Hoei, 20 September :

Een smartelijk ongeval is verleden vrijdag gebeurd te Petite-Wauze (Antheit.) Een knaap van 5 jaar oud, J. Chapois, is levend verbrand in de schuur zijner ouders, zonder dat het mogelijk geweest is hem te redden. De schuur, alsook het aanpalende huis werden in weinige oogenblikken de prooi der vlammen. Men denkt dat het kind met solferstekjes zal gespeeld hebben in de schuur, die eene groote hoeveelheid stroo bevatte en aldus zal brand gesticht hebben. Toen de brand gebluscht was, heeft men het verkoolde lijk van het arme kind uit de puinen gehaald.

— *Drama te Elversele. — Een onderwijzer vermoord.* — Wij lezen in het *Handelsblad* :

Elversele is een lief dorpke van 1400 zielen, gelegen tusschen St-Nikolaas en Hamme.

De weg er naar toe, tusschen frissche weilanden, schoone boomgaarden en vruchtbare velden, is allerbekoorlijkst.

Daar woonde sedert 1879 de onderwijzer, M. Nieman. Zijn zachtaardig karakter deed hem door iedereen liefhebben. Ook was hij bij de verandering der schoolwet in 1884 in dienst gebleven gelijk vroeger en de jongens, die weleer bij de zusters ter school gingen, zouden te beginnen van gisteren bij hem opgeschreven worden.

De vakantie was uit. De kinderen vonden het hekken der speelplaats open en wachten slechts op het teeken van den meester om binnen te gaan.

Het eene kwartier verliep na het andere en de meester vertoonde zich niet.

Hij was toch 's avonds te voren thuis gekomen. Hij had zijne vrouw, met welke hij over 6 of 8 weken gehuwd was, bij eenen oom te Stekene gebracht, waar het kermis was.

De kinderen vertelden aan eene buurvrouw, dat zij reeds zoo lang vruchteloos op de komst van den meester wachtten, en deze vrouw kwam nu, om hem, zoo het noodig was, wakker te maken.

Zij ging den trap op en vond het lijk van M. Nieman in zijne kamer, in nachtgewaad op den grond liggen, te midden van eenen grooten bloedplas.

Zijn hoofd droeg acht wonden, welke bij middel van eene bijl of holleblokmakersgereedschap moeten toegebracht zijn. Ook de armen en andere plaatsen van het lichaam droegen wonden, die het slachtoffer waarschijnlijk bekomen had, door zich tegen zijnen aanvaller te verweren.

Bij nader onderzoek vond men een koffer opengebroken, doch er was niets gestolen. Ook vond men hier en daar kleine sleutels verspreid liggen, welke, zooals nadien gebleken is, aan de kassen der klas toehoorden.

Na de lijkschouwing werd het lichaam gekist en op stoelen in een kabinet der benedeverdieping geplaatst.

Het lijk ligt in eene bruine kist, met zwarte banden en zwart kruis, waarop een verzilverd kristusbeeld is vastgemaakt.

De zeldzame bezoekers, welke moed genoeg hebben om dit huis van rouw en misdaad binnen te treden, knielen een oogenblik bij de kist neer en vertrekken weêr met toegenepen hart.

Anderen blijven op den straatweg staan, om door de spleet van de gordijn eenen blik naar binnen te werpen.

Welk mag nu wel de drijfveer van dit gruwelstuk geweest zijn ?

Diefstal ? men zou het denken ; maar volgens de verklaring der jonge vrouw van het slachtoffer is er niets vermist. De pleger of plegers hadden echter al den tijd, om het gansche huis leeg te plunderen.

Politieke haat ? Och neen. Ofschoon in 1879 daar geplaatst, was M. Nieman altijd in de beste verstandhouding met de overheid, gelijk met de burgerij geweest.

Men sprak een oogenblik van jaloezie, maar zijn huwelijk werd algemeen goedgekeurd.

Het zou dus loutere baldadigheid zijn, die door vrees van ontdekt te worden, tot misdaad oversloeg ?

In dit geval denkt men aan eene bende jonge deugnieten, die steeds grooter verteer maken en niet werken, en aan welke ook de verwoestingen worden toegeschreven, die verleden week in de nonnenschool en de kapel te Becele werden gepleegd.

Een jongeling, die reeds vroeger voor huisbraak vervolgd werd, is door het parket ondervraagd.

Zooals men wel denken kan, verkeert de bevolking in de grootste verslagenheid.

Met bange blikken staan de huismoeders aan de deur en staren de talrijke vreemdelingen achterna, die het huis komen bezoeken. Ook is het niet moeilijk te weten naar welken kant men zijne stappen moet richten : de oogslagen der dorpelingen wijzen dit genoegzaam aan.

— Men meldt uit Bergen, 19 september :

De genaamde Frans Carlier, oud 54 jaar, landbouwer te Tertre-lez-Baudour, is een gekende wildstrooper. Donderdag avond was hij rond 11 ure, eenigzins bij drank t'huis gekomen. Hij maakte zijn schoonbroeder, Charles Moulin, die met hem woont wakker, en stelde hem voor op strooptocht te gaan, daar de nacht zeer gunstig was. Moulin stemde daarin toe ; terwijl hij zich aankleedde, deed Carlier zijn geweer uit een en bond de kardoezen met de loopschroef van het geweer in eenen zakdoek en legde dien op eenen stoel. Eensklaps viel de loopschroef op den grond waardoor de twee kardoezen afgingen. Carlier ontving de twee ladingen in den buik en viel dood ten gronde.

— In de statie van Luxemburg is zaterdag namiddag een smartelijk ongeluk voorgevallen. De onderoverste der statie, de heer Delepines, is van de loopbank van eenen waggon die moest vastgemaakt worden aan den reizigerstrein, gevallen en werd de twee voeten afgesneden. De heer Delepines werd in bedenkelijken toestand naar het St-Jansgasthuis gevoerd.

La Gazette van gisteren meldt dat den heer Delepines in het St-Jansgasthuis de beide beenen afgezet zijn. De toestand van den ongelukkige is betrekkelijk goed.

— Donderdag avond keerde een bewoner van Vilvoorde, de heer Joseph Buisset, contraintendrager, terug van Steenockerzeel, waar hij eene som geld ontvangen had, toen hij in de nabijheid gekomen van den *Moulin-de-Bal*, te Vilvoorde, eensklaps vastgegrepen werd door een ruwen kerel die hem bevool dadelijk al het geld af te leggen dat hij in zijne zakken had, bedreigende hem te dooden met een groot mes dat hij in de hand hield, indien hij niet dadelijk gehoorzaamde. Zulks gebeurde in volle veld, ver van alle woning.

De heer Buisset moest gehoorzamen, na vooralgaandelijk gepoogd te hebben aan dien eisch te wederstaan ; doch de baanstrooper, met eene zeldzame spierkracht begaafd, wierp hem ten gronde na eene worsteling en hem onder zijne knie gedrukt houdende, met het mes op de keel, deed hij hem al het geld en de zilveren horloge met de ketting in nikkel afleggen. De komst van eenige personen stelde een einde aan de worsteling ; zoodra de dief in de verte die personen zag opdagen, nam hij de vlucht met zijne buit ; doch Buisset, die dadelijk rechtsprong, gelukte er in den baanstrooper te verwonden door hem eene geweldigen slag op het hoofd toe te brengen met de knop van zijnen wandelstok.

De gendarmerie van Vilvoorde, onderricht door den policiecommisaris dier gemeente, waarbij Buisset eene aanklacht ingediend had, heeft onmiddelijk opzoeking gedaan om den dader te ontdekken. Zaterdag hebben de gendarmen Merguet en Devral dien gevaarlijken kerel aangehouden.

— Men meldt uit Kortrijk dat er eene erge brand eergisteren is uitgebroken in het zinneloozengesticht van St- Anna. Het vuur ontstond in de schuur en deelde zich spordig mede aan de andere gebouwen der hofstede, die allen werden vernietigd.

Met moeite heeft men de kapel en het gesticht der zinneloozen kunnen redden.. Bij gebrek aan water hebben de spuiten den inhoud der beerputten moeten benuttigen.

Het is spijtig dat dit gesticht, zich op eene kleine mijl afstand der stad bevindende, met deze niet verbonden is door een telefoon. Dan zouden de pompiers een uur vroeger op de plaats van het onheil hebben kunnen aankomen. Men weet nog niet of de brand aan kwaadwilligheid moet toegeschreven worden.

Gelukkiglijk zijn er geene persoonlijke ongelukken te betreuren. De pompiers waren rond 11 ure 's avonds in stad terug.

Om 12 1/2 uur nachts ontstond een nieuwen brand. Eene kantien in S. Jans voorgeburchte werd de prooi der vlammen.

— Men schrijft uit Brugge :

Men leest in *Burgerweelzijn* : Van nu af staat vast dat tijdens de Breidel en de Coninckleesten, een groote vlaamsche Landdag zal gehouden worden en dan nog wel in de aloude Hallezaal, voor de Vlamingen zoo rijk aan herinneringen. Tot dezen Landdag, zullen allen, zonder onderscheid van denkwijze noch stand, uitgenoodigd worden, allen die het wel meenen met de vlaamsche zaak.

— De bewoners van Lichtervelde stonden over eenige dagen niet weinig te zien, toen zij 's morgends de pomp op de gemeentemarkt niet meer vonden. Zij was 's nachts gestolen en tot nu toe weet men niet wie de dieven zijn, noch waar zij de pomp gedragen hebben. De pomp is als weggetooverd : slechts de plaats, waar zij gestaan heeft, is nog zichtbaar.

— Men schrijft uit Gent :

Op de Visscherij is een in opbouw zijnde huis, dat reeds tot aan de derde verdieping gereed was, donderdag avond plotseling geheel ingestort. Gelukkiglijk bepaalt zich alles bij stoffelijke schade, doch men schrikt bij de gedachte, moest het ongeluk eerst gebeurd zijn terwijl de metsers aan den arbeid waren.

— *Moord te Zwijndrecht.* — Over dezen moord schrijft men aan het *Handelsblad* : De genaamde D... bevond zich zondag avond in zijne woning, terwijl zijne vrouw zich in het huis daarnevens ophield. De man ging haar tot driemaal toe vinden en verzocht haar dat zij met hem zou meêgaan. Hare herhaalde weigering was het begin van een hevigen twist. D.. ging weldra terug naar zijne woning en wapende zich met een mes, waarmeê gewoonlijk de groenten gekapt worden. Hij bracht er zijne vrouw drie slagen meê toe ; twee troffen de ongelukkige aan den hals ; de derde aan het hoofd. Het slachtoffer bekwam doodelijke wonden. De aanvaller leverde zich uit uit eigen beweging in de handen van het gerecht over.

Politiek overzicht.

OPROER TE MADRID.

Eene onverwachte tijding is uit de hoofdstad van Spanje aangekomen. Men dacht dat in dit land, vroeger zoo dikwijls door oproeren geschokt, nu de rust, ten minste voor eenigen tijd, verzekerd was. Maar de Spanjaard schijnt onverbeterlijk. Een militaire oproer is er zondag uitgeborsten. Ziehier wat eene depeche uit Madrid, daarover mededeelt.

Een voetvolksregement, gehuisd in de madridsche kazern van San Gil, is zondag, in den avond, in opstand gekomen. De soldaten zijn begonnen met den muur af te breken, die hun kwartier afscheidt van het kwartier der ruiterij, ten einde deze te overhalen om met hen samen te spannen. De officieren, intusschentijd toegesneld, poogden den opstand te onderdrukken ; drie onder hen werden gekwetst onder het vechten met de opstandelingen. De officieren gelukten er in een gedeelte dezer laatsten aan te houden. Maar 240 man voetvolk en 80 man ruiterij ontsnapten uit de kazern.

Een zeker getal dier opstandelingen hebben zich naar den Prado begeven, alwaar 2000 soldaten zijn, en gelukten er in eenige te overhalen om met hen mede te doen. Eene andere bende opstandelingen, met eenen kapitein op halve soldij aan het hoofd, heeft Madrid van het noorden tot het zuiden doorloopen, onder het geroep van *Viva la Republica !*

De bevolking, eerst onverschillig, werd weldra diep ontroerd. Een groote schrik maakte zich in de schouwburgen van het publiek meester en de zalen werden eensklaps ontruimd. De opstandelingen hebben de dokken, de krijgsmagazijnen en de kazernen der kanonniers aangerand. Alhoewel bijna overal terug gedreven zijn zij er in gelukt zich van de Zuiderstatie meester te maken. Generaal Pavia, krijgsgouverneur van Madrid, is er echter in gelukt hen er uit te drijven en meestal de opstandelingen hebben zich ten platten lande rondom Madrid verstrooid, alwaar de ruiterij van generaal Pavia hen vervolgt.

Onder de opstandelingen bevinden zich vier officieren, waarvan een in de gevechten werd gedood. Er is overigens, ongelukkiglijk, nog al bloed vergoten. De brig-generaal Velarde werd omringd door eene groep burgers, die hem bevolen te roepen : *Viva la Republica !* Generaal Velarde weigerde met verontwaardiging ; hierop werd op hem geschoten, en hij werd zoo ernstig gewond, dat hij kort daarna in het gasthuis den geest gaf. Graaf Mirasol, artilleriekolonel, werd insgelijks gedood.

De staat van beleg is uitgeroepen. Verscheidene der oproerige soldaten, alsook een zeker getal burgers, werden aangehouden. Alles is in de provincie rustig en zelfs te Madrid is de orde hersteld. Men weet nog niet hoe die oproer is kunnen verwekt worden.

DE CARLISTEN.

Eene depeche uit de spaansche stad Barcelona van gisteren, meldt dat de gendarmerie te Gandavalla wapenen, krijgsbehoeften en carlistische vaandels heeft aangeslagen en dat aldaar verscheidene aanhoudingen gedaan werden.

Het *Deutsche Tageblatt* bevat een brief uit Parys, welke meldt dat daar een gerucht loopt, volgens hetwelk de fransche minister van oorlog Boulanger voornemens is op het einde der manœvers van het fransche leger, met 200,000 man plotselings zonder oorlogsverklaring, Straatsburg en Metz te overvallen ! Reeds zou een begin zijn gemaakt om de troepen in het geheim te verplaatsen ; alle schikkingen zouden getroffen zijn om den aanslag in eenen nacht te doen plaats hebben. De fransche wet op het bespreden zou geen ander doel hebben dan deze troepenbewegingen te doen plaats hebben zonder dat vreemde oogen het bemerkten. Dit artikel baart veel opzien, emdat het *Deutsche Tageblatt* in de vriendschappelijkste betrekkingen staat met de regeering en de militaire kringen (!?)

NIEUWE ONLUSTEN IN IERLAND.

Maandag namiddag zijn te Belfast de gevechten herbegonnen tusschen de werklieden, van de wapenschouwing terugkeerende en volkshoopen. Er werd met steenen geworpen en langs beide kanten waren er veel gevechten. De policie is machteloos om de wanorders te beteugelen. Er heerscht eene groote opgewondenheid. Er zijn troepen en policie naar het tooneel der onlusten gezonden.

Dinsdag namiddag zijn er op nieuw wanorders uitgebersten. Er werd door katholieke werklieden met steenen naar de policie geworpen. Deze was gedwongen aftetrekken, doch versterking gekregen hebbende, werden de oproermakers verdreven ; op een ander punt der stad wierp men met steenen naar de troepen doch deze gebruikten de baionet en veel oproermakers werden gekwetst.

ONLUSTEN IN EGYPTE.

Depechen uit Alexandrie melden dat er zondag onlusten tusschen inlanders van verschillende volksstammen uitgebersten zijn in een voorgeburcht van Alexandrie, nabij de kolom van Pompeus. Er waren veel gekwetsten en een doode. De policie kwam tusschen en deed talrijke aanhoudingen.